

Beschermingsmaatregelen bij asplenie

Deze folder is bedoeld voor mensen bij wie de milt door een operatie verwijderd is (bijvoorbeeld na een verkeersongeval), of bij wie de milt door ziekten niet goed meer werkt (bijvoorbeeld sikkelcelziekte).

Wat doet de milt?

De milt is een filter, dat werkt via een uitgebreid netwerk van bloedvaten. Deze bloedvaten staan in nauw contact met cellen van het afweersysteem. Zo worden door de milt allerlei ziekteverwekkers uit de bloedbaan verwijderd.

Zonder milt of bij een slecht werkende milt is de filterfunctie afwezig of afgenomen. Hierdoor kunnen sommige infecties snel levensbedreigend worden.

De belangrijkste veroorzakers van deze infecties zijn

- bacteriën die luchtweginfecties en hersenvliesontsteking kunnen veroorzaken
 - dit zijn pneumococcon, meningococcon en Haemophilus influenzae
- ziekteverwekkers die worden opgelopen via dierenbeten
- Malaria
- Babesiose (een infectie die lijkt op malaria, maar wordt overgebracht door teken, met name in het oosten van de Verenigde Staten en sporadisch in Europa, waaronder Nederland).

Het risico op een gevaarlijk verloop van een infectie is in de eerste 2 jaar na verwijdering van de milt het hoogst, maar ook hierna blijft het risico levenslang verhoogd. Daarom is het belangrijk dat u zich goed beschermt. Dit kan met algemene maatregelen, vaccinaties en antibiotica.

Algemene maatregelen

- U en uw naaste omgeving moeten op de hoogte zijn van de risico's van het leven zonder milt.
- Vertel uw huisarts dat u geen milt heeft.
- Draag uw medische informatie bij u (bijvoorbeeld via een plaatje om de hals).
- Neem extra maatregelen als u op reis gaat (zie verder).

Vaccinaties

Wij raden u de onderstaande vaccinaties aan. Ook een jaarlijkse griepvaccinatie (influenza) is verstandig. De reden hiervoor is dat bij griep de luchtwegen worden aangetast. Hierdoor is er een verhoogd risico op een infectie met één van de genoemde bacteriën, die altijd in onze directe omgeving aanwezig zijn.

Vaccinaties (volwassenen)

Verwekker	Vaccin	Tijdschema
Pneumococcen	Pneumococcen conjugaat vaccin 20 serotypen (PCV20; Prevenar 20®)	eenmalig
Meningococcen	Type B conjugaat vaccin (Bexsero®)	2 vaccinaties met een interval van 2 maanden
	A CW ₁₃₅ Y conjugaat vaccin (Menveo®)	eenmalig
Haemophilus influenzae	Geconjugeerd Haemophilus type b vaccin	eenmalig
Influenza	Influenza vaccin	jaarlijks

Antibiotica

In de eerste 2 jaar na het verwijderen van de milt moet u standaard een antibioticum gebruiken (zie onder). In deze periode is de kans op een levensbedreigend verloop van infecties namelijk het hoogst. Verder moet u direct starten met antibiotica en contact opnemen met een arts in de volgende gevallen (zie ook onderstaande tabel):

- zodra u koorts krijgt ('on demand'-gebruik).
- in geval van een dierenbeet (bijvoorbeeld een hond of een kat).

Antibiotica

Situatie	Middel	Alternatief
Eerste 2 jaar na verwijdering van de milt	Feneticilline 2 dd 250 mg of 1 dd 500 mg	Azitromycine 3x per week 250 mg <i>of</i> Claritromycine 1 dd 500 mg
'On demand'	Amoxicilline/clavulaanzuur (Augmentin®) 3 dd 500/125 mg	Claritromycine 2 dd 500 mg <i>of</i> Moxifloxacin 1 dd 400 mg
Bij dierenbeten	Amoxicilline/clavulaanzuur (Augmentin®) 3 dd 500/125 mg gedurende 7 dagen	Clindamycine 3 dd 600 mg <i>plus</i> Ciprofloxacin 2 dd 500 mg gedurende 5 dagen

Maatregelen bij reizen

- Bij dierenbeten (door bijvoorbeeld honden of katten) zo snel mogelijk beginnen met antibiotica (zie tabel) en contact opnemen met een arts.
- Bij reizen naar malariagebieden is een goede bescherming tegen malaria heel belangrijk. Dit kunt u doen door:
 - tabletten tegen malaria in te nemen (profylaxe)
 - muggenwerende maatregelen:
 1. Het dragen van bedekkende kleding.
 2. Het gebruik van een goede insectenwerende lotion (DEET).
 3. Het slapen onder een (geïmpregneerd) muskietennet.
- Gaat u reizen in een gebied waar malaria voorkomt? Maak dan een afspraak met het Tropicentrum Amsterdam UMC locatie AMC of VUmc, (of een ander gespecialiseerd centrum).
- Gaat u reizen naar risicogebieden voor Babesiose (met name bosrijke gebieden in het oosten van de Verenigde Staten)? Dan moet u extra letten op tekenbeten.

Voor meer informatie:

Tropicentrum Amsterdam UMC, locatie AMC
Meibergdreef 9 - 1105 AZ Amsterdam

- telefoon: 020 - 566 38 00
- website: www.tropicentrum.nl
- e-mail: tropicentrum@amsterdamumc.nl